

Szczecin, 2022-07-28

Pan
Dariusz Matecki
Radny Rady Miasta Szczecin
w/m

Znak: BR-S.0003.3.2022.OWS

Dotyczy: Interpelacji nr 4149

Szanowny Panie Radny,

W odpowiedzi na Pana interpelację dot. wydatków w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023, w odniesieniu do zadanych pytań, przekazuję poniższe informacje:

Rewitalizacja stanowi kompleksowy proces mający na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego ściśle określonego obszaru zdegradowanego. Proces ten wymaga działań na polu społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym. Interwencja przeprowadzana jest na rzecz społeczności lokalnej i ma na celu poprawę obecnego stanu przy wykorzystaniu specyficznych uwarunkowań obszaru objętego rewitalizacją.

Na podstawie przeprowadzonych w ramach aktualizacji LPR dla Miasta Szczecin diagnoz oraz analiz ich wyników, wyznaczony został obszar rewitalizacji składający się z osiedli Centrum, Śródmieście – Zachód i Turzyn tworzący zwartą przestrzeń śródmiejską, która zamieszкана jest przez ponad 51 tysięcy osób, czyli około 14,0% ludności miasta. Teren obszaru rewitalizacji wynosi 3,13 km², co stanowi 1,04% powierzchni miasta.

W procesie tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023 (dalej LPR) przeprowadzono otwarty nabór projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W wyniku przeprowadzonej analizy zapisów poszczególnych pomysłów rewitalizacyjnych – na listę podstawową zakwalifikowano 70 projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które wpisują się w minimum jeden cel rewitalizacji i które należałoby zrealizować na obszarze rewitalizacji w okresie obowiązywania Programu.

Pełna lista projektów znajduje się na stronie:

<https://wojskapolskiego.szczecin.eu/lista-projektow/>

Specyfika Programu Rewitalizacji zakłada osiągnięcie założonych w Programie rezultatów dopiero po zrealizowaniu wszystkich zaplanowanych działań/projektów. Dopiero ewaluacja końcowa pozwoli na obiektywną odpowiedź na pytanie o skuteczność założonych działań jako całości. Każdy projekt ma określone wskaźniki i produkty, które podlegają pomiarowi, jednak niemożliwa jest odpowiedź na pytanie zadane w interpelacji „w jaki sposób realizacja danego projektu wpłynęła na rewitalizację przestrzeni miejskiej i polepszenie sytuacji mieszkańców”, gdyż dany projekt jest elementem kompleksowych

działań, które docelowo mają doprowadzić do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizowanym.

Podobnie niemożliwe jest podanie „*form zawarcia danej umowy i jej przyczyn związanych z programem*”, gdyż Gmina Miasto Szczecin nie zleca realizacji projektów rewitalizacyjnych zawartych w LPR, za ich realizację odpowiadają wyłącznie podmioty, które zgłosiły dany projekt.

Biuro Rewitalizacji monitoruje systematycznie postęp realizacji założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji, a w 2021 roku przygotowało Raport z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Szczecin na lata 2017-2023 za okres sprawozdawczy 2017-2020, z którego wynika, że „*Analiza dotychczasowych działań związanych z zarządzaniem Lokalnym Programem Rewitalizacji pozwala na pozytywną ocenę. Większość zapisów dokumentu LPR jest realizowana zgodnie z założeniami, a wprowadzone zmiany nie wpływają na prawidłowy przebieg realizacji działań rewitalizacyjnych*”.

Ewaluacje ex-ante, czyli ocena przed realizacją działań, miała miejsce przy tworzeniu LPR dla Miasta Szczecin, pozwoliła odpowiedzieć na pytania czy i w jaki sposób Program, a w szczególności poszczególne działania i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpłyną na grupy docelowe, przyczynią się do poprawy sytuacji na terenie gminy.

Ewaluacja śródkresowa, czyli ocena w trakcie realizacji działań jest w trakcie realizacji, a przewidywany termin zakończenia to koniec sierpnia bieżącego roku. Ma ona odpowiedzieć na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku. Ocena ta jest prowadzona przez Biuro Rewitalizacji, którego zadaniem jest przygotowanie raportu z realizacji LPR.

Ewaluacja końcowa – nastąpi po realizacji działań, to ocena długoterminowego wpływu LPR na grupy docelowe. Służy ona ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych projektów w ramach programu rewitalizacji z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

W okresie sprawozdawczym, przypadającym na lata 2017-2020 Realizatorom udało się całkowicie zakończyć 6 projektów:

- Projekt nr 17 Mama nigdy nie jest sama! – cykl zajęć i spotkań w Fundacji Macierzanka;
- Projekt nr 36 Kino Teatr „Pod Złotym Leszczem i Galeria Wzorcowa”;
- Projekt nr 37 Zagospodarowanie fragmentu alei Jana Pawła II – pomiędzy placem Lotników i placem Żołnierza Polskiego w Szczecinie – z przeznaczeniem na przestrzeń publiczną przyjazną mieszkańcom;
- Projekt nr 42 Kompleksowa renowacja budynku przy ul. Mikołaja Kopernika 6;
- Projekt nr 43 Renowacja budynku przy ul. Stołowa 2 w Szczecinie w celu zwiększenia aktywności gospodarczej OR;
- Projekt nr 47 REWITALIZACJA RAZEM – Kompleksowa renowacja kwartału nr 23, w tym budowa budynku mieszkalno-usługowego przy ul. Bł. Królowej Jadwigi 45.

Prawie 1/3 przedsięwzięć (27 projektów) była w trakcie realizacji. 30 projektów zostało zaplanowanych do realizacji w okresie przypadającym na lata 2022-2023, bądź działania w zakresie ich realizacji zostały podjęte w czasie wykraczającym poza okres objęty Raportem (rozpoczęły się w roku 2021). Planuje się, że większość z nich zakończy się do końca 2023 roku, jednakże w przypadku kilku projektów, które cieszyły się niezwykle dużym zainteresowaniem wśród interesariuszy jak i Realizatorów, gmina postanowiła zabezpieczyć środki finansowe na ich kontynuację aż do 2025 roku. Realizacja 7 projektów została zaniechana. Jednym z głównych powodów rezygnacji z wykonania działań wskazanych w kartach przedsięwzięć był brak wystarczających środków finansowych Realizatorów. Są to w

większości projekty, których Realizatorzy bezskutecznie ubiegali się o dofinansowanie ze środków zewnętrznych (środki Unii Europejskiej, krajowe środki publiczne). W przypadku jednego z projektów Wnioskodawca, po doszczegółowieniu zakresu inwestycji oraz szczegółowym oszacowaniu kosztów uznał, że wartość niezbędnych nakładów inwestycyjnych przekracza jego możliwości finansowe nawet w przypadku uzyskania dofinansowania na pokrycie części kosztów.

Realizacja znacznej części projektów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023 została przesunięta w czasie w stosunku do deklaracji z kart projektów opisanych w rozdziale 5 LPR. W przyczynach przekładania w czasie realizacji projektów (głównie inwestycyjnych) dominowały następujące czynniki:

1. Wzrost wartości inwestycji w stosunku do szacunków z roku 2016, kiedy to projekty były zgłaszane do Programu Rewitalizacji. Część Realizatorów dokonywała szacunków bazując na wstępnych zakresach inwestycji oraz kosztach wskaźnikowych. Po opracowaniu dokumentacji technicznej okazywało się często, że koszty będą znacznie wyższe od zakładanych. Na ten czynnik nałożył się również znaczny wzrost kosztów materiałów i robót budowlanych w latach 2016-2020.
2. Pandemia COVID-19. Część inwestycji miała rozpocząć się w roku 2020, ale z powodu pandemii COVID-19 plany ich rozpoczęcia zostały przesunięte w czasie.
3. Zmiany właścicielskie budynków objętych projektami. Część budynków objętych projektami w okresie sprawozdawczym zmieniła właściciela. Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. sprzedało niektóre budynki, których rewitalizacja była uwzględniona w projektach podstawowych wyszczególnionych w Lokalnym Programie Rewitalizacji.
4. Bezskuteczne ubieganie się o dofinansowanie ze środków zewnętrznych. Część Realizatorów przełożyła okres realizacji swoich projektów z uwagi na brak zapewnionego finansowania.

W poniższej tabeli przedstawiono stopień realizacji projektów podstawowych w podziale na wyznaczone cele dla Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023.

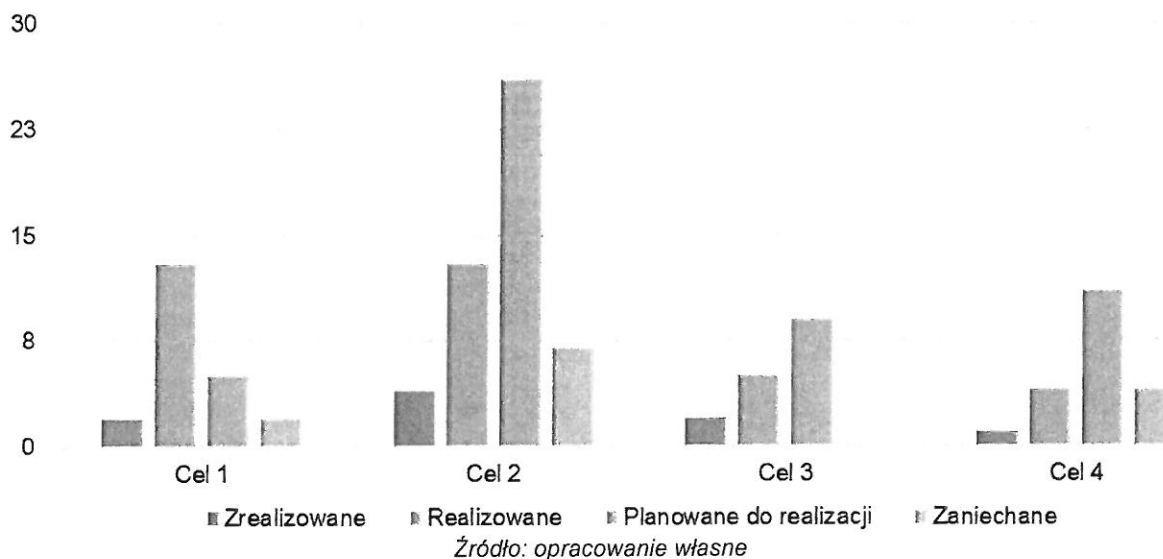
Stopień realizacji projektów i przedsięwzięć względem powiązania z wyznaczonymi celami Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023

	Wartość w okresie sprawozdawczym	Ilość projektów do roku 2023	Udział procentowy w liczbie ogółem
Cel 1. Ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych i budowanie tożsamości lokalnej poprzez wzrost aktywności społecznej mieszkańców OR			
Zrealizowane	2	22	9%
Realizowane	13		59%
Planowane do realizacji	5		23%

Zaniechane	2		9%
Cel 2. Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej OR poprzez modernizację obiektów mieszkaniowych oraz rozwój infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznych			
Zrealizowane	4	50	8%
Realizowane	13		26%
Planowane do realizacji	26		52%
Zaniechane	7		14%
Cel 3. Pobudzenie rozwoju gospodarczego OR oraz przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców OR			
Zrealizowane	2	16	12,5%
Realizowane	5		31,25%
Planowane do realizacji	9		56,25%
Zaniechane	0		0%
Cel 4. Ochrona środowiska			
Zrealizowane	1	20	5%
Realizowane	4		20%
Planowane do realizacji	11		55%
Zaniechane	4		20%

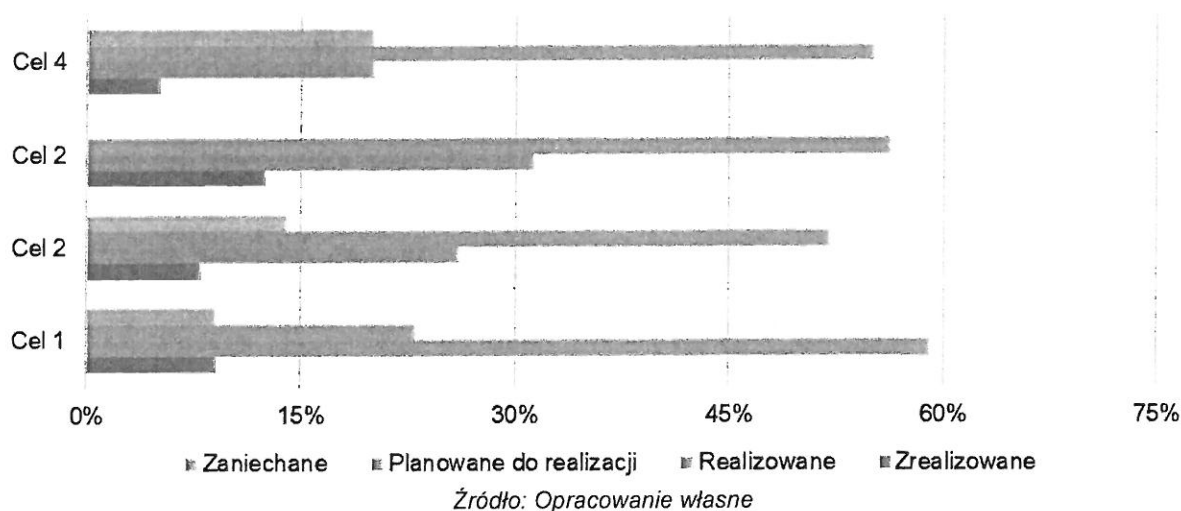
Wykres 1. Liczbowe przedstawienie stopnia realizacji projektów względem głównych celów rewitalizacyjnych zdefiniowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023

**Liczba zaawansowania prac realizacyjnych projektów
względem celów wyznaczonych w LPR dla Miasta
Szczecin na lata 2017-2023**

Wykres 2. Udział procentowy stopnia realizacji projektów względem głównych celów zdefiniowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023

**Udział procentowy zaawansowania prac
realizacyjnych względem celów wyznaczonych w LPR
dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023**

W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023 zdefiniowano cztery główne cele rewitalizacji, każdy odnoszący się do wybranej sfery działań.

Cel 1. „Ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych i budowanie tożsamości lokalnej poprzez wzrost aktywności społecznej mieszkańców OR” ma za zadanie przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznego osób starszych, z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzieży, marginalizacji ekonomicznej i społecznej mieszkańców. Realizacja działań powiązanych z tym celem przyczynić się ma do zmniejszenia skali szeregu negatywnych zjawisk

przestrzennych czy problemów społecznych i ich natężenia (tj. przestępczość, ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, problemy w życiu rodzinnym, społecznym), zwiększenia kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji.

Problemy wskazane dla celu 2. „Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej OR poprzez modernizację obiektów mieszkalnych oraz rozwój infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznych” to w szczególności niekontrolowany proces przemian w tkance miejskiej, skutkujący chaosem i niską jakością przestrzeni, ograniczony dostęp do oferty kultury czy też znaczna skala degradacji i zły stan techniczny obiektów mieszkalnych o niskim standardzie. Na główne kierunki działań oddziałujących na przytoczone powyżej problemy składają się przede wszystkim zadania polegające na kształtowaniu wysokiego standardu przestrzeni czy tożsamości mieszkańców, rozwijaniu nowych funkcji dla niewykorzystanych obiektów, zwiększeniu dostępu do kultury bądź wzmacnianiu funkcji gospodarczej, rekreacyjnej, kulturalnej i integracyjnej jako odpowiedzi na dominującą funkcję mieszkaniową.

Dla celu 3. „Pobudzenie rozwoju gospodarczego OR oraz przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców OR” zidentyfikowano następujące problemy: występowanie przestrzeni tracących funkcje gospodarcze, zanik aktywności gospodarczej wpływający degradująco na jakość przestrzeni miejskiej oraz pogłębiający problemy społeczne. Działania zakładające m.in. tworzenie nowych przestrzeni publicznych, uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych oraz zwiększenie aktywności zawodowej i przedsiębiorczości młodzieży, w znacznym stopniu przyczynią się do rozwiązania ww. problemów.

Głównymi, zdiagnozowanymi problemami celu 4. „Poprawa stanu środowiska OR”, są problemy środowiskowe, w tym hałas oraz zanieczyszczenie powietrza, których przyczyn należy poszukiwać w nadmiernym obciążeniu komunikacyjnym oraz przestarzałych systemach ogrzewania mieszkań. Kierunkiem działań rewitalizacyjnych dla tego celu, jest ograniczenie zjawiska niskiej emisji poprzez termomodernizację budynków mieszkaniowych, prowadzenie edukacji ekologicznej, ochrona środowiska oraz wartości przyrodniczych obszaru rewitalizacji czy zmniejszenie zjawiska hałasu komunikacyjnego m.in. poprzez tworzenie stref zieleni i zastosowanie rozwiązań organizacyjnych związanych z komunikacją. Wszystkie projekty i przedsięwzięcia wskazane w LPR zostały przypisane do poszczególnych celów rewitalizacji, nawiązując do oczekiwanych kierunków działań rewitalizacyjnych. Niektóre z projektów poprzez realizację zaplanowanych działań, powiązane są z kilkoma głównymi celami.

W latach 2017-2020 najbardziej zaawansowane prace odnotowano w przypadku projektów powiązanych z celem 1. Prawie 70% zaplanowanych działań dążących do ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych i budowy tożsamości lokalnej poprzez wzrost aktywności społecznej mieszkańców OR zostało podjętych w okresie sprawozdawczym. Planowanych do realizacji w późniejszym okresie było 5 przedsięwzięć. W przypadku 2 projektów Realizatorzy odstąpili od podjęcia działań w ich zakresie.

Najwięcej zrealizowanych zadań w stosunku do wyznaczonych celów zarejestrowano w stosunku do celu 2 – podniesienie atrakcyjności osiedleńczej OR poprzez modernizację obiektów mieszkaniowych oraz rozwój infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznych. Aż 4 z 6 zrealizowanych w okresie sprawozdawczym projektów zostało przypisanych do niniejszego celu. Ponad 50% przedsięwzięć powiązanych z celem rewitalizacyjnym nr 2 jest zaplanowanych do realizacji w latach 2021-2023. Zaniechano 7 projektów.

W przypadku zadań mających na celu pobudzenie rozwoju gospodarczego OR oraz przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców OR, w trakcie realizacji jest 5 projektów, a całkowicie zakończono 2. Ponad połowa przedsięwzięć była planowana do

realizacji w przeciągu najbliższych dwóch lat. Nie zaniechano realizacji żadnego projektu powiązanego z niniejszym celem.

Najmniej działań podjęto w przypadku zadań związanych z ochroną środowiska. Zakończono realizację zaledwie jednego projektu przypisanego do celu 4. Aż 20% zaplanowanych przedsięwzięć zostało zaniechanych. W okresie sprawozdawczym odnotowano rozpoczęcie prac nad 4 projektami. 55% przedsięwzięć nadal się nie rozpoczęło – podjęcie działań w ich zakresie planowane jest przez Realizatorów na lata 2022-2023.

Mając na uwadze powyższe, Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023 jest częściowo zrealizowany, nadal aktualny i na obecnym etapie – biorąc pod uwagę trwające oraz planowane projekty i przedsięwzięcia, nie widzi się potrzeby dokonywania jego aktualizacji, a działania rewitalizacyjne przeprowadzone w Gminie Miasto Szczecin są monitorowane zgodnie z zapisami LPR.

W Raporcie z realizacji LPR dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023 za okres 2017-2020 zaktualizowano informację o realizowanych projektach.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023 łączna szacunkowa wartość zaplanowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych to ponad 256 034 013,82 zł., z tego: 54 926 387,64 zł to prognozowane środki pochodzące z EFRR, 4 031 075,00 zł, środki z EFS, 36 521 895,31 zł zaplanowano jako wkład własny (publiczny, prywatne), 147 014 655,87 zł to pozostałe krajowe środki publiczne, a 13 540 000,00 zł stanowią środki prywatne.

Raport z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin na lata 2017-2023 za okres sprawozdawczy 2017-2020, w którym zawarto powyższe informacje, znajduje się na stronie <https://wojskapolskiego.szczecin.eu/lokalny-program-rewitalizacji/>

Z powierzeniem,

ZASTĘPCA PRZEDSIĘWZIĘCIA MIASTA

Daniel Wacinkiewicz